

Officiële talen en minderheidstalen

Er zijn 23 officiële voertalen in de Europese Unie. Iers, Bulgaars en Roemeens werden erbij gevoegd op 1 januari 2007.

Er zijn ook meer dan 60 regionale minderheidstalen (RM), die worden gesproken door 40 miljoen EU-onderdanen. Over het algemeen vormen die talen een aanvulling op de officiële taal of talen van een lidstaat. Het Europese Charter voor Regionale en Minderheidstalen omschrijft deze RM als “talen die doorgaans door een deel van de bevolking worden gebruikt; het zijn geen dialecten, officiële landstalen, migrantentalen of kunstmatig ontwikkelde talen”. Het gaat over:

- unieke talen die we enkel vinden in één lidstaat (bvb. Welsh in het Verenigd Koninkrijk, Galicisch in Spanje);
- unieke talen die we vinden in meerdere lidstaten (bvb. Catalaans, gesproken door 7 miljoen mensen in Spanje, Frankrijk en Italië);
- grensoverschrijdende talen die in de ene staat een meerderheid, maar in de andere staat een minderheid vormen (bvb. Hongaars in Slovaakse en Roemenië);
- niet-territoriale talen (bvb. Roma, Jiddish...)¹.

Er bestaan ook heel wat allochtone minderheidstalen. We beschikken niet over een officiële lijst, maar de talen zijn er wel degelijk. Een onderzoek uit 2004-5 wees uit dat goed 700.000 schoolkinderen in Engeland, Schotland en Wales meer dan 300 talen spreken. Ook deze talen verschillen van de officiële voertaal. Londen is op taalvlak de meest diverse regio. Zelfs buiten Londen worden er minstens

196 talen gesproken. Deze zijn van Indische origine, maar ook hier neemt de diversificatie toe, zowel bij de talen die de gesproken worden als bij de streken waar men ze spreekt.²

In een rapport voor UNESCO geven Guus Extra en Kutlay Yagmar uitleg over de verschillende benadering van regionale en allochtone minderheidstalen:

“Europese landen hebben heel wat maatregelen getroffen voor het beleid rond regionale minderheidstalen. Regionale minderheidstalen zoals het Baskisch, het Catalaans of het Fries genieten legale en pedagogische ondersteuning in de belangrijkste scholen. Maar een dergelijke ondersteuning bestaat niet voor allochtone minderheidstalen. Ze zijn veel minder beschermd dan regionale minderheidstalen, die wel kunnen rekenen op concrete en legale maatregelen binnen het onderwijs. Meer nog: het leren en zeker het aanleren van allochtone minderheidstalen wordt door sprekers van een dominante taal en de beleidsmakers, beschouwd als een hindernis voor integratie. Op Europees niveau zijn de richtlijnen voor allochtone minderheidstalen ronduit schaars en gedateerd... Er is

bovendien veel minder bewijsmateriaal over de status en het gebruik van allochtone minderheidstalen in Europa, ten gevolge van immigratieprocessen en het ontstaan van minderheidsgroepen. In tegenstelling tot de regionale minderheidstalen, hebben allochtone minderheidstalen geen gevestigde status.”³

Engels is de meest verspreide en gebruikte taal in de EU. Het is de moedertaal van 13% van de EU-bevolking. 34% zegt dat ze voldoende Engels spreken om een conversatie te voeren. Op de tweede plaats komt Duits (18%+12%) en dan Frans (12%+11%). De landen waar het meeste aantal mensen beweren dat hun moedertaal geen officiële of regionale EU-taal is, zijn Letland (30%) en Estland (20%): de mensen spreken er in dat geval Russisch. Daarna komt Bulgarije (11%), het Verenigd Koninkrijk (5%), Duitsland (4%), en België en Frankrijk (allebei 3%).⁴

¹ http://ec.europa.eu/education/policies/lang/languages/langmin/regmin_nl.html

² http://www.cilt.org.uk/key/trends2005/trends2005_community.pdf

³ <http://www.unesco.org/most/dp63ex-tra.pdf>

⁴ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_237.en.pdf

De Taalquiz (antwoorden op pagina 29)

- In welke EU-lidstaat worden deze talen gesproken? Ladin; Luxemburgs; Manx; Occitaans; Shelta
- Noem 5 van de 10 meest gesproken talen in de wereld (als eerste of tweede taal).
- Noem twee van de vijf EU-lidstaten met het hoogste aantal meertalige inwoners. Noem er ook twee met het laagste aantal meertalige inwoners.